

Món de l'art Entendre-hi

Moltes vegades he escoltat aquesta frase: Nosaltres, com no hi entenem. Només sentir el dring d'aquestes paraules la sang se'm revolta. Per què és exclusivament coneixement l'art? La gent senzilla davant d'una obra moderna es consola dient que no hi entén, quan no gosa dir que allò no li agrada. La por de fer el ridícul pesa molt. Dissortadament costa comprendre de quina banda està la raó. Segons la dita castellana de "músicos y poetas todos tenemos un poco". Certament que l'art és una vivència interior que cal desvetllar. Però avui és difícil aquest despertar per molta gent perquè els hi és difícil poder-ho acceptar. S'ha aixecat un verdader mur, semblant al de Berlín, que cal enderrocar. Però el primer cop de mall, qui l'ha de donar? la primera màquina, qui ha de menar-la? I el mur es contrau en l'expressió "no hi entenem". I això és inacceptable i molt més encara quan artistes actuals expressen a quatre veus i als quatre cantons que tothom és artista. A vegades penso si aquesta raó no serveix a una necessitat d'auto-convenciment. D'artistes tots en tenim quelcom. Pot ésser veritat, però no amb capacitat de crear. També es necessita sentit artístic a l'hora de contemplar i valorar-ne les creacions dels altres.

Sortosament l'art porta una forta càrrega de subjectivitat recolzada en la sensibilitat. I aquest aspecte no pot oblidar-se perquè ens demostra la història que és bàsic a l'hora de judicar l'art. Perquè dissortadament no totes les ofertes artístiques, malgrat la faramalla publicitària, la història les consagrarà com a tals. Lliçons d'aquestes n'existeixen moltes. Senzillament penso que un dels perills de l'art d'avui és l'excés patrimonial institucional que vol marcar una línia de qualitat i a l'ensiem s'ofega la iniciativa particular i la creativitat no dirigida. Però el mur del no entendre-hi denuncia una realitat. Existeixen dues tendències ciutadanes, els marginats i els iniciats. Resta molt de treball per enderrocar el mur. I l'art és de tothom.

Josep R. Mirall

Galeria d'artistes Orlando Pelayo

Un gran artista i un amic de Granollers s'ha acomiadat per sempre de nosaltres. Una llarga malaltia ha signat aquella frase de Sant Joan de la Creu que li agradava repetir sovint: "Para ir donde no sabemos, hay que ir por donde no sabemos". I a la vegada aquestes paraules esdevenen una síntesi del seu art i de la seva vida. Però a l'ensiem cal afegir-hi que estimava la vida i les seves coses i per això es considerava un pintor de la història. I la vida, en els seus començaments no li fou pas gaire favorable. Quan tenia 19 anys, l'any 1939, fou traslladat a Algèria. I sota el signe de la misèria comença una vida que li havia estat prohibida a la seva terra. Volia ser pintor i aquesta voluntat i decisió va obrir el camí definitiu d'una nova existència. Durant el seu exili algerià conegué un gran escriptor i filòsof francès que va donar nou sentit al seu treball. Es tracta d'Albert Camus. La seva teoria de l'absurd esdevingué un horitzó lluminós per al jove Orlando. A Oran va conèixer als poetes Rimbaud, Verlaine i Baudelaire, descobrint que el convertí en un entusiasta lector de poesia. També llegia escriptors castellans. Entre els preferits hi trobem, Quevedo, Jorge Manrique, Unamuno, Juan Ramón Jiménez, García Lorca, Cernuda, Miguel Hernández i San Juan de la Cruz. I mentre a Algèria neix un gran pintor. Un pintor a redós de la psicologia de la insatisfacció i l'angoixa però amb un rerafons d'una nova esperança. I s'enceta el nou camí. L'any 1944 la Galeria Colline d'Oran (Algèria), presenta per primera vegada l'obra del jove artista. Compradors d'art i col·leccionistes paren esment en la nova pintura. Les exposicions de la Colline li obren les portes del continent i l'any 1952 arriba a França. L'any 1954 exposa per primera vegada a París a la Galeria Suillerot. La primera exposició de la seva obra a Espanya no es va celebrar fins l'any 1959 a l'Ateneo Jovellanos de Gijón i a la Sala Cristamol d'Oviedo. Però fins l'any 1967 no podrà trepitjar la seva terra natal. L'any 1982 va exposar a Granollers a A/B gale-

ria d'art i amb motiu de la seva presència fou el pintor convidat de la Fira de Dibuix. I és per aquesta oportunitat que el Museu de Granollers té una obra d'Orlando Pelayo.

El nostre artista era un gran defensor de la cultura com a base de la convivència i de la pròpia existència. En la seva obra es palpa l'alè de dos grans escriptors: Quevedo i Camus. I ens explicava d'aquesta manera el perquè: "Perquè Quevedo és un dels més grans escriptors en llengua castellana. I tal vegada des de la creativitat del llenguatge és el més important. Continuament crea idioma. Cervantes és un escriptor ge-

ní, fabulós, que escriu en la llengua que parlem, però Quevedo la inventa continuament. M'interessa com escriptor, com poeta, com moralista, com personatge històric d'una època en crisi, en la que aquest home representa una sèrie de contradiccions. Es un ens dialèctic perquè està en continua contradicció amb ell mateix. M'interessa com a un monstre grandios de totes les coses".

Orlando Pelayo, enamorat de la cultura, la convertí a través de la pintura en una vivència i aconseguí fer-ne una mateixa cosa amb la poesia, malgrat defensar que no s'interferien en la seva tasca. Pintor filosòfic, poètic i històric.
Joan Sala i Vila

Bartomeu Liarte a Espai B/M

La força íntima de la metàfora denuncia la realitat poètica d'una pintura que conversa amb les suavitats de Botticelli, amb el dibuix de Durero i amb l'expressivitat de Magritte. Bartomeu Liarte treballa un simbolisme de rostre humanista, on el callu vital es recolza en el color blau de la mar i en les vibracions de la natura. El seu surrealisme poètic recolzat gairebé en un hiperrealisme esdevé un poema de sentiments sovint encreuats que descobreixen la força de l'expressió en la suavitat del cromatisme. Bartomeu Liarte s'endinsa en un mar molt personal i en el seu navegar no va pas mai sol, perquè es sent acompanyat per artistes que viuen les seves mateixes sensacions. Bartomeu Liarte ens presenta a la Galeria d'Art Espai B/M una pintura de callu humà que trameta els seus sentiments al seu entorn natural.

Joan Sala i Vila

Agenda d'art

Museu de Granollers

Anselm Clavé, 40
Peces del segle XX. Fons del Museu

A/B galeria d'art

Vinyamata, 55
Gerard Sala
Benet Ferrer

Espai B/M galeria d'art

Nou, 19
Bartomeu Liarte

El Quatre, Sala d'art

Sta. Esperança, 4
Sarquella

L'Artística, Sala d'art

Joan Prim, 161
Collectiva

El Pòrtic

Boulevard Porxada
Antoni Carné

Cercle Cultural de

La Caixa

Joan Camps, 1
Foto-Pres

Sala de Cultura

Sant Jordi

Pl. Maluquer, 10
Britta Wernicke

Centre Cultural

Pl. Joventut

Canovelles
Hans T. Möller

Museu d'Art Modern

Parc Ciutadella
Manolo Hugué

Lino Silverstein Gallery

Antic de Sant Joan, 3
Barcelona
Vicenç Viaplana

Galeria d'Art l'Erm

Avda. Roma, 104-C
Manlleu
Albert Poblet

Sala Gaspar

Consell de Cent, 323
Barcelona
Josep Uclés

